

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

2012/44660

Cluster Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling
Contactpersoon Lisette Tanis
Doorkiesnummer 023 567 61 53
Uw brief ---
Ons kenmerk 12.0448765\rsc
Bijlage(n) Voortgangsrapportage nota Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte
Onderwerp Stand van zaken uitvoering speelruimteplan

Verzenddatum

17 JULI 2012

Geachte heer, mevrouw,

In 2009 stelde uw raad de nota *Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte* (09.52387) vast. Bij de vaststelling heeft uw raad aangegeven regelmatig over de uitvoering te willen worden geïnformeerd. Dit heeft geresulteerd in de voortgangsbrieven van oktober 2010 (2010/63274) en een voortgangsbrief in oktober 2011 naar aanleiding van schriftelijke vragen van de fractie HAP (2011/61153).

De uitvoering van het zogenaamde 'speelruimteplan' is, na een zorgvuldige voorbereidingsperiode, in het najaar van 2010 gestart en verloopt voorspoedig. In deze tijd is hard gewerkt aan de centrale doelstelling van ons speelruimteplan, namelijk de kwaliteit van speel-, sport- en ontmoetingsplekken verbeteren en tegelijkertijd zorgen voor een eerlijke verdeling van speelruimte. Met een eerlijke verdeling van speelruimte bedoelen we dat het aanbod zo goed mogelijk is afgestemd op het aantal kinderen in een wijk en de leeftijd van de kinderen in een wijk. Om dat te bereiken worden bestaande plekken uitgebreid of heringericht en nieuwe speel-, sport- en ontmoetingsplekken aangelegd.

Nu we aan de laatste fase beginnen, naar verwachting ronden wij het speelruimteplan aan het eind van dit jaar af, lijkt het ons een goed moment om u te informeren over waar wij de afgelopen tijd aan hebben gewerkt, waar we nu staan met betrekking tot de uitvoering en hoe wij de laatste fase ingaan. Hierbij gaan wij onder andere in op aspecten als aanpak, ervaringen en aandachtspunten. Het vormt tevens de opmaat voor de eindevaluatie, welke wij in 2013 hebben voorzien. Dan ontvangt u een definitieve eindrapportage, waarin anders dan in deze voortgangsrapportage, naast de laatste ontwikkelingen en resultaten ook de mening en ervaring van de gebruikers worden meegenomen.

Wij vertrouwen erop u met deze voortgangsrapportage een goed inzicht te hebben gegeven in de voortgang en uitvoering van het speelruimteplan. Wij evalueren in 2013 graag met u de effecten over de gehele periode.

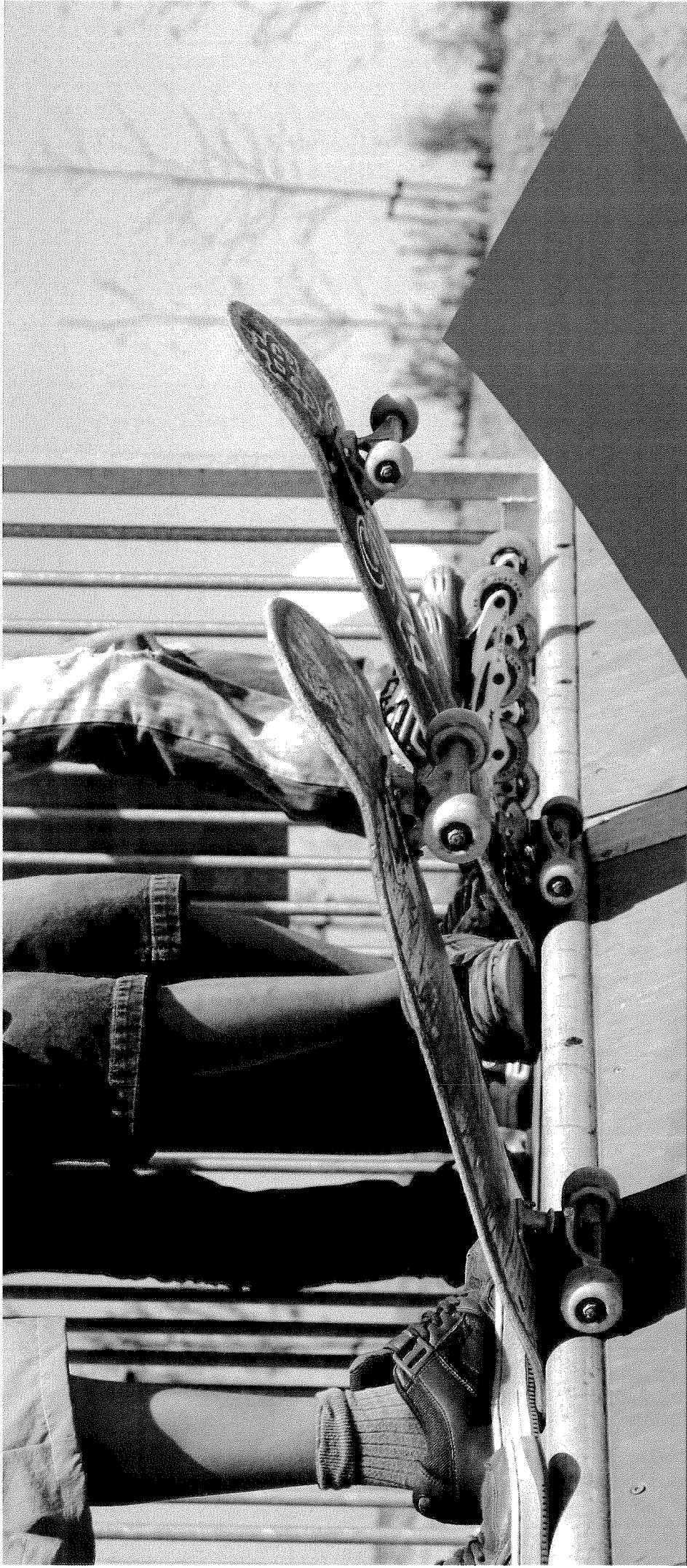
Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. C.H.J. Brugman

drs. Th.L.N. Weterings

**Voortgangsrapportage
nota Spelen, sporten en
ontmoeten in de buitenruimte**

Juli 2012

1 Inleiding

Context

In 2009 stelde de gemeenteraad de nota *Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte* (09.52387) vast. De nota omvatte enerzijds een beleidsnota waarin wij onze visie op spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte samen met de daaruit voortvloeiende beleidspunten hebben vastgelegd. Anderzijds bevatte het een voorstel om een *eenmalige investering* te doen om een inhaalslag te maken als het gaat om een kwalitatief, op de bevolkingsopbouw en de leeftijd van de jeugd afgestemd speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningsniveau.

Onderzoek

Deze eenmalige investering was gebaseerd op een onderzoek dat wij hebben laten uitvoeren. Dit onderzoek betrof een analyse van de hoeveelheid formele¹ en informele² speel-, sport- en ontmoetingsruimte die er in de gemeente is (situatie 2008/2009) en hoeveel dit zou moeten zijn. Aan de hand van normen en richtlijnen, de hoeveelheid formele en informele speelruimte, het aantal 0 t/m 18 jarigen, hun leeftijd en demografische ontwikkelingen per wijk en kern (tot op buurtniveau), heeft een extern bureau geadviseerd hoe de speel-, sport- en ontmoetingsruimte in Haarlemmermeer voor de jeugd zou moeten worden vormgegeven.

Motie

Tijdens de raadsvergadering van 2 juli 2009 is tevens de *Motie Speelruimtebeleid* (2009/75621) aangenomen. Deze motie droeg het college op:

¹ Met formele speelruimte wordt de ruimte aangeduid die specifiek en exclusief is ingericht voor de speelfunctie (de speelplekken met speelvoorzieningen, trapvelden, skatebanen, etc.).

² Met informele speelruimte wordt de ruimte aangeduid waar de jeugd leeft en woont, maar waar zij ook (veilig) kan spelen, zoals de straat, de stoep, het plantsoen, de grasstrook langs de straat, maar waar geen specifieke speeltoestellen staan of die niet als zodanig is ingericht.

- ervoor zorg te dragen, dat in zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve behoefte van het verbeteren van de huidige speelruimte wordt voorzien,
- hiervoor een uitvoeringstermijn van vier jaar als uitgangspunt te nemen,
- de benodigde middelen in de begroting op te nemen en
- een voortgangsrapportage voor te leggen met betrekking tot de voortgang van de uitvoering van het vastgestelde beleid en de mogelijkheden voor wat betreft de ruimtelijke inpasbaarheid van nieuwe speelplekken, met als doel te werken naar de maximale variant.

Voortgangsrapportage

Deze voortgangsrapportage gaat over de uitvoering van deze *eenmalige investering* (in het navolgende: speelruimteplan). In deze rapportage wordt u geïnformeerd over waar wij sinds de vaststelling van het raadsvoorstel aan hebben gewerkt, waar we nu staan met betrekking tot de uitvoering en wat wij in de laatste fase nog gaan doen. Hierbij gaan wij onder andere in op hoe we uitvoering hebben gegeven aan de motie, onze aanpak en aandachtspunten en ervaringen. Omdat de uitvoering van het speelruimteplan voornamelijk dezelfde werkzaamheden betreft, het gaat immers steeds om het plaatsen van speelvoorzieningen, wordt in deze voortgangsrapportage ook in beeld weergegeven waar wij aan werken.

Deze voortgangsrapportage is tevens de opmaat voor de eindevaluatie, welke wij voor eind 2013 hebben voorzien. Dan volgt een definitieve eindrapportage, waarin anders dan in deze voortgangsrapportage, naast de laatste ontwikkelingen en resultaten ook de mening en ervaring van de gebruikers worden meegenomen.

Doelstelling

De centrale doelstelling uit ons speelruimtebeleid is dat we de jeugd voldoende gelegenheid willen bieden om leuk en veilig buiten te kunnen spelen, te sporten en elkaar te ontmoeten. En dat is niet voor niets. De gemeente Haarlemmermeer is een kinderrijke gemeente met veel kinderen, tieners en jongeren. Maar spelen is niet alleen leuk, het is ook van groot belang voor de jeugd van alle leeftijden. Niet alleen voor de ontplooiing van opgroeiende kinderen, maar ook voor hun

geestelijke en lichamelijke ontwikkeling. Daarom vinden wij het erg belangrijk dat er voor de jeugd voldoende speelmogelijkheden en openbare speelruimte in de woonomgeving zijn.

Probleemstelling

Ruimte is een belangrijke factor bij spelen. Informele speelruimte is in meer of mindere mate in de gemeente terug te vinden in bijna alle wijken en kernen. Hierin zat dan ook niet het probleem. Daarnaast heeft de ruimtelijke opbouw ervoor gezorgd dat er ruim voldoende speellocaties zijn, uitgezonderd in de Vinex-wijken. Bij de "knelpunten" is in het genoemde onderzoek daarom onderscheid gemaakt tussen de oudere wijken en kernen en de Vinex-wijken Floriande en Getsewoud.

Oudere wijken en kernen

De knelpunten in de oudere wijken en kernen hadden vooral te maken met spreiding en inrichtingskwaliteit. Dit is veroorzaakt door ontwikkelingen in de bevolkingssamenstellingen (kinderen worden ouder) en door voortschrijdende inzichten en behoeften. Zo is bijvoorbeeld de vraag naar grastrapvelden de laatste vijf tot tien jaar verschoven naar verharde multisportvelden en pannacourts.

Vinex-wijken Floriande en Getsewoud

De Vinex-wijken Floriande en Getsewoud zijn krappere opgezet qua onbebouwde openbare ruimte dan de oudere wijken en kernen. Uit onderzoek bleek dat er te weinig speelplekken ingericht of ingepland waren en er waren bijna geen grotere locaties voor het sporten en ontmoeten aanwezig of ingepland. Het aantal jongeren in de Vinex-wijken gaat echter de komende tien jaar nog sterk stijgen (zie *Hoofdstuk 4 Successen & Aandachtspunten*). Deze knelpunten lijken te zijn ontstaan in het ontwikkelingstraject van de wijk. In een vroeg stadium is er te weinig ruimte gereserveerd voor de te verwachten gebruiksdruk en functies van de openbare ruimte. De nieuwe bouwnormen weken daarbij ook nog eens sterk af van de redelijk ruime opzet van de oudere wijken.

Oplossingen

Om bovengenoemde knelpunten te verbeteren heeft de gemeenteraad in 2009 besloten extra financiële middelen in te zetten om bestaande plekken uit te breiden of te herinrichten, nieuwe speel-, sport- en ontmoetingsplekken aan te leggen en tegelijkertijd te zorgen voor een eerlijke verdeling van speelruimte. Met een eerlijke verdeling van speelruimte bedoelen we dat het aanbod zo goed mogelijk is afgestemd op het aantal kinderen in een wijk en de leeftijd van de kinderen in een wijk. Zo moet in een wijk met veel kinderen ook meer speelruimte zijn dan in een wijk met weinig kinderen. En in een wijk met veel tieners moeten de speelplekken met kleine speeltoestellen omgevormd worden tot een speelplek met uitdagende speeltoestellen of een trapveld. De eerlijke verdeling van speelruimte betekent ook een eerlijke verdeling in relatieve zin over alle wijken en kernen in Haarlemmermeer.

Concreet betekende dit gemeentebreed inzet op de volgende vier sporen:

- een deel van de speelplekken verbeteren (bijvoorbeeld door vervanging of bijplaatsing van nieuwe toestellen, trapvelden van kunstgras voorzien, etc.);
- een deel van de speelplekken herinrichten (bijvoorbeeld voor een nieuwe leeftijdscategorie);
- een aantal nieuwe speelplekken aanleggen;
- maar ook een aantal speelplekken opheffen (bijvoorbeeld bij een gering aantal kinderen dat in de buurt van de speelplek woont, bij voldoende alternatieven in de buurt en/of bij het matige, feitelijke gebruik van een speelplek (veelal kleine speelplekken met weinig speelwaarde)).³

³ In feite betekent dit dat we de speelfunctie gaan centreren op een (andere, centrale) plek in de buurt.

Kindereh bij het nieuwe kunstgas rapveld aan Welteveld (Geisewoud)

2 Voorbereidingsfase

In dit hoofdstuk beschrijven we de periode na het raadsbesluit. Het gaat daarbij om de stappen die wij in de voorbereiding hebben genomen om te komen tot de uitvoering van het speelruimteplan.

Motie speelruimtebeleid

In het raadsvoorstel (09.52387) heeft het college de raad voorgesteld om in te stemmen met variant 3c (50% van de adviezen opvolgen daar waar het gaat om het verbeteren van de huidige plekken en 50% van de adviezen opvolgen daar waar het gaat om het realiseren van nieuwe plekken). De *Motie Speelruimtebeleid* droeg het college echter op om toe te werken naar de maximale variant (100% van de adviezen opvolgen daar waar het gaat om het verbeteren van de huidige plekken en 100% van de adviezen opvolgen daar waar het gaat om het realiseren van nieuwe plekken).

In de uitwerking van het speelruimteplan hebben wij zoveel mogelijk toegewerkt naar deze maximale variant, maar om diverse redenen bleek dat niet geheel mogelijk. We hebben daarom uiteindelijk gekozen voor een combinatie van:

- Variant 1d: 100% verbeteren van de huidige plekken volgens het advies.
- Variant 2b: 50% realiseren van nieuwe plekken volgens het advies.

Dat wij niet hebben gekozen voor de maximale variant daar waar het gaat om het realiseren van nieuwe plekken had meerdere redenen, welke wij hieronder zullen toelichten:

Beperkte ruimte in de Vinex-wijken

De maximale variant ging uit van 46 nieuwe speellocaties, waarvan 30 in de wijken Getsewoud en Floriande. Tegelijkertijd is de ruimte in deze wijken zeer schaars, dat maakt het achteraf buitengewoon lastig cq. gewoonweg onmogelijk om de benodigde ruimtes nog te realiseren.

Niet meegenomen voorzieningen in het onderzoek

Met name in Floriande bleek een deel van de speelplekken niet meegenomen in het eerder genoemde onderzoek, omdat deze speelplekken nog niet opgeleverd of overgedragen waren en daarmee dus nog niet was gerekend, terwijl er wel was gerekend met de kinderen die er toen al woonden (en de demografische ontwikkeling daarvan). Daarnaast waren bijvoorbeeld de speel- en sportvoorzieningen aan de Toolenburgerplas niet meegenomen, terwijl die wel meedoen in het aanbod.

Eerst bestaande voorzieningen op orde

Uit het onderzoek kwamen diverse nieuwe sportlocaties voor jongeren naar voren (met name in de Vinex-wijken waar de ruimtes al beperkte waren), maar in het onderzoek kwamen de huidige bestaande plekken niet in aanmerking voor aanpassing. Dat terwijl er bijvoorbeeld diverse grastrapvelden ondermaats waren (modderig). We hebben er daarom voor gekozen de bestaande trapvelden kwalitatief beter te maken (d.m.v. bijvoorbeeld kunstgras) en minder nieuwe aan te leggen.

Uiteindelijk hebben we hiermee gekozen voor kwaliteit boven kwantiteit.

Wijkgerichte uitrol

We hebben gekozen voor een wijkgerichte aanpak. Dit houdt in dat de speel-, sport- en ontmoetingsplekken per wijk/kern worden aangepakt. Uiteraard kunnen meerdere wijken of kernen tegelijk worden aangepakt. We hebben de gemeente Haarlemmermeer hiervoor opgedeeld in een zes percelen, die stapsgewijs worden uitgezet.

De volgorde van deze percelen ziet er als volgt uit:

- Perceel 1: Bornholm en Overbos
- Perceel 2: Getsewoud
- Perceel 3: Floriande
- Perceel 4: Hoofddorp overig
- Perceel 5: Haarlemmermeer Zuid
- Perceel 6: Haarlemmermeer Noord

Participatie

In de onderzoeksfase had reeds participatie plaatsgevonden met de jeugd (onder andere rondgang met de jeugd, een speelmogelijkhedenenquête, het maken van een buurtplattegrond), met professionals (waaronder jongerenwerkers, buurtsportwerkers, wijkagenten, etc.) en door middel van enquêtes onder dorps- en wijkraden en bewoners.

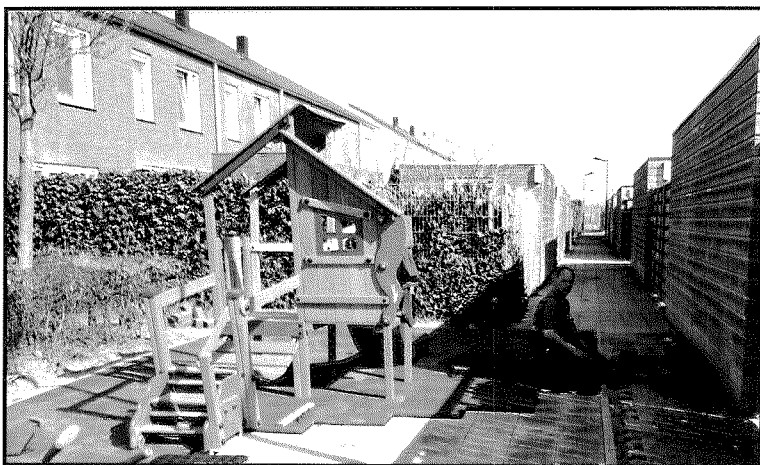
In de voorbereidingsfase (na het bestuurlijke besluit) heeft opnieuw participatie plaatsgevonden. De zogenaamde programma's van eisen per perceel zijn steeds voorgelegd aan het gemeentelijke gebiedsmanagement en in veel gevallen ook aan de betreffende dorps- en wijkraden. Met name de wijkraden Getsewoud en Floriande, waar veel werkzaamheden op stapel stonden, hebben actief geparticipeerd in deze voorbereidingsfase. Zo hebben de wijkraden Floriande en Getsewoud het voorlopige Programma van Eisen actief bij de bewoners onder de aandacht gebracht en hun op- en aanmerkingen aan de gemeente doorgegeven. Bij het definitieve Programma van Eisen is geprobeerd zoveel mogelijk rekening te houden met de ingebrachte wensen, opmerkingen en ideeën. Voorts heeft het jongeren participatieplatform MENES in de voorbereidingsfase in Floriande jongeren in de wijk benaderd om te weten te komen welke sport- en ontmoetingsplekken zij in hun wijk missen en waar deze zouden moeten komen. Bij het definitieve Programma van Eisen is geprobeerd zoveel mogelijk rekening te houden met deze wensen. Hiermee is gezorgd voor meer draagvlak voor de uiteindelijke plannen.

Impressie inloopbijeenkomst Bornholm

Impressie inloopbijeenkomst Getsewoud.

De aannemer aan het werk op de speelplek Baron de Coubertinlaan.

Opening kunstgrasveld Graan voor Visch met voetbalvirtuoos Roxanne.

3 Uitvoeringsfase

De uitvoering van het speelruimteplan is, na een zorgvuldige voorbereidingsperiode, in het najaar van 2010 gestart. In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de uitvoering van het speelruimteplan sindsdien is verlopen. In hoofdstuk 4 gaan wij nog wat specifiek in op de uitvoering van de verschillende percelen.

Relatie met meerjarenonderhoudsplan en andere projecten

De uitvoering van het speelruimteplan hangt nauw samen met het meerjarenonderhoudsplan met betrekking tot speelvoorzieningen. Immers naast de uitvoering van het speelruimteplan, gaat het reguliere beheer, onderhoud en de vervanging van speelvoorzieningen gewoon door. Ook hebben wij aansluiting gezocht bij andere projecten op het gebied van herinrichting van de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan de herinrichting van het wijkpark Overbos. Ook met betrekking tot de communicatie zoeken we zoveel mogelijk aansluiting bij elkaar. Hiermee proberen wij het voor de burger zo duidelijk mogelijk te houden. Immers, een burger weet niet het verschil tussen werkzaamheden vanuit het speelruimteplan of werkzaamheden die vanuit het meerjarenonderhoudsplan worden opgepakt.

Participatie

Participatie bij speel-, sport- en ontmoetingplekken is onontbeerlijk. Niet alleen met kinderen en jongeren, maar ook met ouders, omwonenden, dorps- en wijkraden, etc. Er zijn te veel partijen en belangen die spelen. De participatie in de uitvoeringsfase verschilt per perceel. Het hangt daarbij erg af van de werkzaamheden. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de participatie per perceel.

Communicatie

Ook communicatie is een belangrijke voorwaarde bij de uitvoering. Slechte

communicatie kan immers leiden tot weerstand bij de uitvoering en daarmee niet de gewenste kwaliteit van speelruimte.

Om de communicatie goed te laten verlopen is de website www.haarlemmermeer.nl/speelruimteplan en een speciaal e-mailadres in het leven geroepen. Dit zijn twee belangrijke communicatiemiddelen. Op de website is een overzicht te vinden van de verschillende deelgebieden, de voorlopige en definitieve plannen, de planning, etc. Via de website – die regelmatig wordt geüpdate, worden bewoners op de hoogte gehouden. Uit de praktijk blijkt dat deze gekozen werkwijze erg succesvol is.

Daarnaast hebben we diverse feestelijke communicatiemomenten ingebouwd. Denk daarbij aan de feestelijke oplevering van het multifunctionele speel- en sportterrein Mastbos in Hoofddorp, de feestelijke opening van het eerste Spieren voor Spieren-veldje door Louis van Gaal, de feestelijke opening van het kunstgras trapveld in Graan voor Visch, de feestelijke start van Toolenburg met de opening van de speelplek aan de Mary Zeldenruststraat, etc.

Tot slot hebben wij via de Informeer diverse malen gecommuniceerd over de uitvoering van het speelruimteplan, bijvoorbeeld:

- *Spelen straks een stuk leuker* (Jaargang 5, nummer 47).
- *Veel interesse voor speelruimteplan* (Jaargang 6, nummer 13)
- *Metamorfose voor speelveld Mastbos* (Jaargang 6, nummer 28).
- *Nieuwe speelplekken voor Floriande* (Jaargang 6, nummer 37).
- *Uitvoering speelruimteplan Getsewoud loopt voorspoedig* (Jaargang 6, nummer 38).
- *Denk mee over speelplekken in Toolenburg* (Jaargang 6, nummer 46).
- *Uitvoering speelruimteplan in Floriande in volle gang* (Jaargang 8, nummer 14).
- *Speelveld Mary Zeldenruststraat vernieuwd* (Jaargang 8, nummer 20)
- *Bewoners Floriande participeren in speelruimteplan* (Jaargang 8, nummer 25).

Foto's boven: Basketbalveld aan Mastbos (Overbos) omgevormd tot multifunctioneel speel- en sportveld met een parkachtig karakter.

Foto's onder: Speelplek Birkholm (Bornholm) heringericht.

4 Toelichting per perceel

In dit hoofdstuk geven wij een korte toelichting per perceel. In die toelichting gaan we per perceel onder andere in op wat we hebben gedaan, hoe de communicatie en participatie heeft plaatsgevonden, de kosten en planning en wat aandachtspunten zijn voor de toekomst.

Perceel 1: Bornholm en Overbos

Status: Gereed.

Bornholm en Overbos zijn groeikernwijken uit de jaren 80. In de loop der jaren is de bevolkingssamenstelling gewijzigd: de omvang van de jeugd in deze wijken krimpt. In de beginjaren woonden er veel jonge kinderen, maar in de loop van de tijd zijn de kinderen ouder geworden. De tieners en jongeren zijn momenteel de dominante leeftijdsgroep. Voor jonge kinderen zijn veel kleine speelplekken dichtbij huis nodig, maar nu kunnen de grotere, centrale plekken als basisvoorziening gaan dienen. Ook zijn de behoeftes van kinderen anders dan tien jaar terug. De speelvoorzieningen in de wijk moeten meegroeien met de bevolkingsopbouw en de behoeften van de jeugd.

In Bornholm waren circa 40 speel-, sport- en ontmoetingsplekken voor de bijna 1.800 0 t/m 18 jarigen. In Overbos waren circa 60 speel-, sport- en ontmoetingsplekken voor de bijna 2.400 0 t/m 18 jarigen.

Wat hebben we gedaan?

De werkzaamheden liepen uiteen van het doen van kleine aanpassingen, zoals het vervangen of bijplaatsen van speeltoestellen, tot het herinrichten of uitbreiden van speelplekken. Ook is er één nieuwe speelplek aangelegd in Overbos. Verder is in het wijkpark Overbos het trapveld van kunstgras voorzien en hebben diverse andere trapvelden kunstgras doelgebieden gekregen. Grote investeringen zijn

gepleegd op de locaties Mastbos (zie foto pagina 10), Roekenbos (nieuwe locatie), Sont en Birkholm. In totaal zijn circa 35 speelplekken aangepakt.

Hoe heeft de communicatie en participatie plaatsgevonden?

In zowel Bornholm als Overbos is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor bewoners. Tijdens deze inloopbijeenkomst kregen de bewoners de mogelijkheid de plannen te zien, met ons van gedachten te wisselen en vragen te stellen. Via de Informeer, Bosbode (wijkkrant van de wijk Overbos) en de gemeentelijke website is aandacht besteed aan de plannen en de inloopbijeenkomsten.

Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

Met de oplevering van de multifunctionele speel- en sportlocatie aan Mastbos is het eerste deel van het speelruimteplan medio 2011 afgerond.

Wat zijn aandachtspunten voor de toekomst?

In veel wijken vindt na circa 25 jaar wel weer een 'verjonging' plaats. Die 'verjonging' zien we op dit moment ontstaan in Bornholm en zal naar verwachting ook in Overbos inzetten de aankomende jaren. In de eindevaluatie gaan we hier nader op in.

Foto's boven: Het afgetrapte en vaak modderige trapveld aan het Goudensteinpark (Getsewoud) is van kunstgras voorzien, waardoor er nu veel meer gebruik van wordt gemaakt.

Foto's onder: Speelplek aan Laan van Loevestein (Getsewoud) uitgebreid met nieuwe speeltoestellen.

Perceel 2: Getsewoud

Status: Gereed.

In de jonge Vinex-wijk Getsewoud waren bijna 70 speel-, sport- en ontmoetingsplekken voor de ruim 6.000 0 t/m 18 jarigen⁴. Dat bleek niet alleen te weinig, ook de inrichtingskwaliteit was op sommige locaties matig te noemen. Het tekort werd enerzijds veroorzaakt, omdat in deze wijk het hoogste aandeel kinderen, tieners en jongeren woont (ruim 35% van de bewoners is onder de negentien jaar). Terwijl tegelijkertijd bij de ontwikkeling van deze wijken te weinig ruimte is gereserveerd en daarbij is het kinderaantal onderschat. Er lijkt tevens onderschat te zijn dat de eerste vijf tot tien jaar na realisatie van een wijk tijdelijk extra behoefte is aan ruimtes voor sport en spel. Bovendien zal het aantal tieners en jongeren de aankomende tien jaar nog sterk stijgen (zie *Hoofdstuk 4 Successen & Aandachtspunten*).

Wat hebben we gedaan?

Getsewoud behoorde samen met Floriande tot de twee grootste percelen. Van de 70 plekken is een flink deel verbeterd met nieuwe speeltoestellen, andere speelplekken zijn opnieuw ingericht en er zijn een aantal nieuwe speelplekken aangelegd. Verder zijn diverse afgetrapte en vaak modderige trapvelden (Winterpark, Lentepark, Weleveld) van kunstgras voorzien (zie foto's pagina 12). Op deze manier kan het gehele jaar van de velden gebruik worden gemaakt en dus meer worden benut. Ook de aanleg van het zogenaamde Spieren voor Spieren-veldje maakte (financieel) onderdeel uit van het speelruimteplan. Voor een aantal speelplekken gold dat ze nog prima waren en zijn er geen aanpassingen nodig geweest.

Hoe heeft de communicatie en participatie plaatsgevonden?

Er is een grote inloopbijeenkomst georganiseerd. Alle inwoners waren hiervoor huis-aan-huis uitgenodigd en tevens was er in de Informeer aandacht aan

geschonken. De inloopbijeenkomst was van 17.00 uur tot 21.00 uur, waardoor ook veel kinderen hebben deelgenomen. De bijeenkomst was zeer goed bezocht. Achteraf was het wellicht beter geweest om nog een tweede inloopbijeenkomst te beleggen, om de bewoners een keuzemogelijkheid te bieden. Op de bijeenkomst konden bewoners de plannen en ontwerpen inzien, daarop hun reactie geven en vragen stellen. Alle reacties van voor, tijdens en na de inloopbijeenkomst zijn verzameld. Er is geprobeerd zoveel mogelijk rekening te houden met de ingebrachte wensen, opmerkingen en ideeën. Dat is niet in alle gevallen gelukt, omdat per speelplek soms ook sprake is van tegengestelde reacties of belangen. Zo leverden de voorstellen voor Trancrediplantsoen en Regulierspoort veel tegengestelde reacties op.

Er is tevens in alle fasen (voorbereiding, participatie en uitvoering) intensief samengewerkt met het gemeentelijk Gebiedsmanagement en de Wijkraad Getsewoud. De Wijkraad heeft een goede rol gespeeld door nadrukkelijk te kiezen voor het wijkbelang bij de aanleg van voorzieningen en niet primair voor het individuele belang van bewoners.

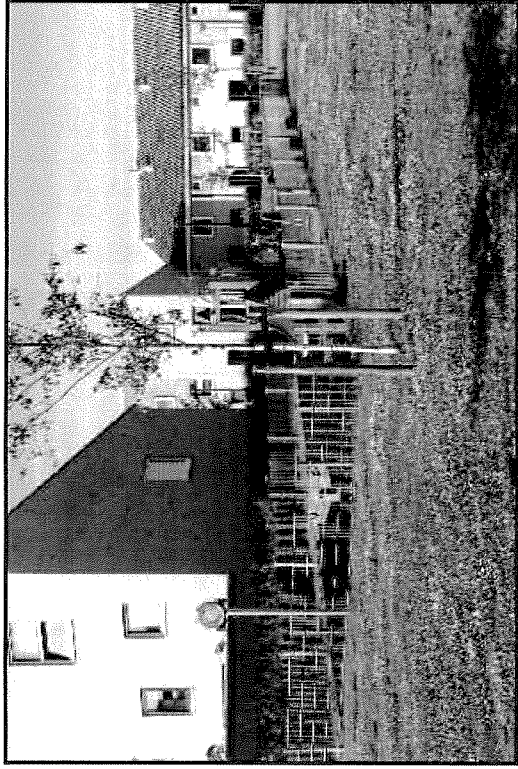
Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

De werkzaamheden in Getsewoud zijn in het voorjaar van 2012 afgerond.

Wat zijn aandachtspunten voor de toekomst?

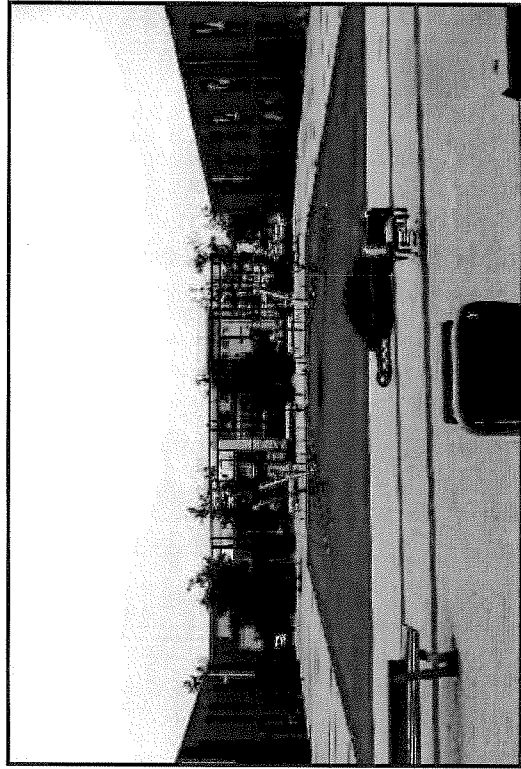
In de wijk Getsewoud leidt de hoge bebouwings- en bevolkingsdichtheid op sommige plaatsen nu al tot (jeugd-)overlast. De openbare ruimte in deze wijk, waar kinderen in alle leeftijdsklassen nog flink zullen toenemen, vraagt daarom blijvende aandacht voor de toekomst.

⁴ Ter vergelijking: Overbos heeft circa 60 speelplekken voor circa 2.400 0 t/m 18 jarigen.

Foto's boven: Speelplek aan Het Oerd (Floriande) vernieuwd met nieuwe speeltoestellen.

Foto's onder: Speelplek aan Oosterschelde (Floriande) vernieuwd met nieuwe speeltoestellen.

Perceel 3: Floriande

Status: In uitvoering, bijna gereed.

In de jonge Vinex-wijk Floriande waren ruim 100 speel-, sport- en ontmoetingsplekken voor de ruim 5.800 0 t/m 18 jarigen. Dat bleek niet alleen veel te weinig, ook de inrichtingskwaliteit was geregeld minimaal te noemen. Zo zijn er in Floriande heel veel kleine in hoekjes weggestopte speelplekjes. Het tekort werd enerzijds veroorzaakt, omdat in deze wijk een hoog aandeel kinderen, tieners en jongeren wonen (ruim 32% van de bewoners is onder de negentien jaar). Terwijl tegelijkertijd bij de ontwikkeling van deze wijken te weinig ruimte is gereserveerd en daarbij is het kinderaantal onderschat. Er lijkt tevens onderschat te zijn dat de eerste vijf tot tien jaar na realisatie van een wijk tijdelijk extra behoefte is aan ruimtes voor sport en spel. Bovendien zal het aantal tieners en jongeren de aankomende tien jaar nog sterk stijgen (zie *Hoofdstuk 4 Successen & Aandachtspunten*).

Wat hebben we gedaan?

Floriande behoorde samen met Getsewoud tot de grootste twee percelen. Van de ruim 100 plekken is een flink deel verbeterd met nieuwe speeltoestellen, andere speelplekken zijn opnieuw ingericht en er zijn een aantal nieuwe speelplekken aangelegd. Verder zijn diverse afgetrapte en vaak modderige trapvelden (onder meer Lauwers en de trapvelden in de IJtochtzone) van kunstgras voorzien. Op deze manier kan het gehele jaar van de velden gebruik worden gemaakt en dus meer worden benut. In de IJtochtzone wordt naast het nieuwe buurtcentrum nog een nieuwe speel- en sportvoorziening gerealiseerd. Voor een aantal speelplekken gold dat ze nog prima waren en zijn er geen aanpassingen nodig geweest.

Hoe heeft de communicatie en participatie plaatsgevonden?

Omdat Floriande uitgestrekter is en meer speelplaatsen omvat dan Getsewoud is gekozen voor twee grote inloopbijeenkomsten. Alle inwoners waren hiervoor huis-aan-huis uitgenodigd en tevens was er in de Informeer aandacht aan geschonken. De inloopbijeenkomst was van 16.00 uur tot 21.00 uur, waardoor ook kinderen

hebben deelgenomen. De opkomst bij beide inloopbijeenkomsten was echter teleurstellend. De sfeer was echter goed te nemen en bewoners waren positief betrokken.

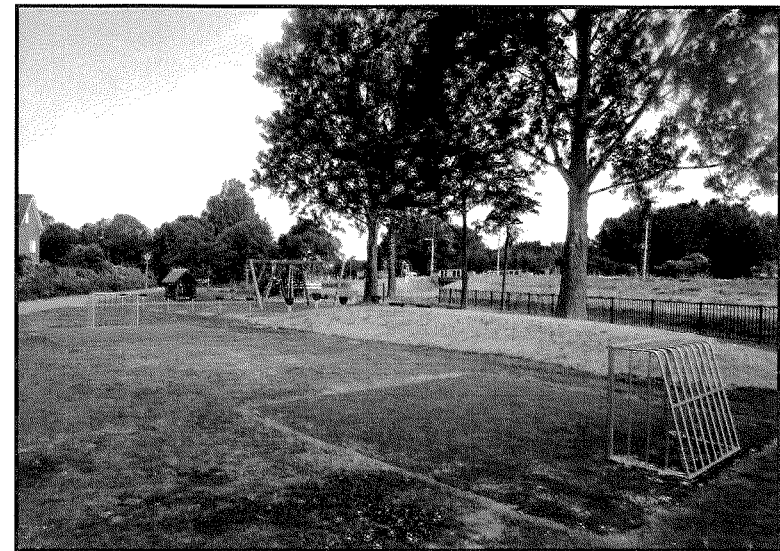
Op de bijeenkomst konden bewoners de plannen en ontwerpen inzien, daarop hun reactie geven en vragen stellen. Alle reacties van voor, tijdens en na de inloopbijeenkomst zijn verzameld. Er is geprobeerd zoveel mogelijk rekening te houden met de ingebrachte wensen, opmerkingen en ideeën. Dat is niet in alle gevallen gelukt, omdat per speelplek soms ook sprake is van tegengestelde reacties of belangen. Zo leverde de komst van een multifunctionele speel- en sportvoorziening naar IJtochtzone Midden veel reacties op. Dit is een traject wat nog loopt. Er is tevens in alle fasen (voorbereiding, participatie en uitvoering) intensief samengewerkt met het gemeentelijk Gebiedsmanagement en de Wijkraad Floriande.

Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

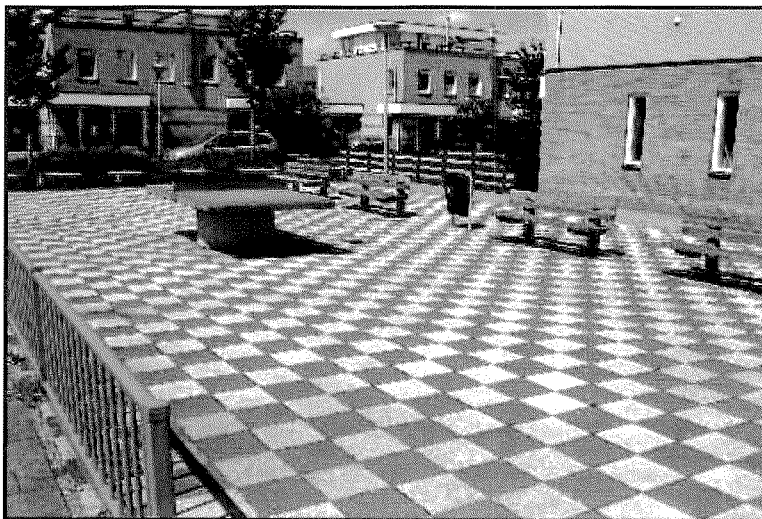
Op dit moment naderen de werkzaamheden aan de speelplekken in Floriande hun einde. Naar verwachting is het grootste gedeelte voor de zomervakantie van 2012 uitgevoerd.

Wat zijn aandachtspunten voor de toekomst?

In de wijk Floriande leidt de hoge bebouwings- en bevolkingsdichtheid op sommige plaatsen nu al tot (jeugd-)overlast. De openbare ruimte in deze wijk, waar kinderen in alle leeftijdsklassen nog flink zullen toenemen, vraagt daarom blijvende aandacht voor de toekomst.

*Foto's boven: Speelplek Henri Didonweg (Floriande) opnieuw ingericht.
Foto's onder: Speelplek Vinkenburg (Toolenburg) opnieuw ingericht.*

Perceel 4: Hoofddorp overig

Status: In uitvoering, bijna gereed.

Het perceel Hoofddorp overig bestaat uit de wijken Toolenburg, Pax, Graan voor Visch en Hoofddorp Centrum/Noord/Oost. Voor deze wijken geldt dat met name de inrichtingskwaliteit een verbeteringslag kon gebruiken. De speelvoorzieningen in de wijk moeten meegroeien met de bevolkingsopbouw en de behoeften van de jeugd. Voor Graan voor Visch geldt dat de speelvoorzieningen voor een groot deel reeds op orde waren. Hier was de afgelopen jaren al veel in geïnvesteerd.

Wat hebben we gedaan?

De werkzaamheden liepen uiteen van het doen van kleine aanpassingen, zoals het vervangen of bijplaatsen van speeltoestellen, tot het herinrichten of uitbreiden van speelplekken. Verder zijn of worden er een aantal trapvelden van kunstgras voorzien (Femina Mullerstraat, Lutulistraat, Graan voor Visch en Willem Pijperlaan) en krijgen een zevental trapvelden kunstgras doelgebieden. Grote investeringen zijn/worden onder meer gepleegd op de locaties Vinkenburg, Rie Cramerplantsoen en Mary Zeldenruststraat. In totaal worden binnen dit perceel circa zestig speelplekken aangepakt. Als knelpunt binnen dit perceel benoemen we de speelplek Stormvloed. Hiertegen is een bezwaar ingediend. En hoewel het ingediende bezwaar onlangs niet ontvankelijk is verklaard, kunnen we nog niet voorspellen hoe dit een vervolg krijgt en daarmee is het lastig te voorspellen of hier uiteindelijk de speelplek komt die wij (en de rest van de buurt) voor ogen hebben.

Hoe heeft de communicatie en participatie plaatsgevonden?

Voor Toolenburg is een informatiemarkt georganiseerd op een vrijdag van 17.00 - 20.00 uur in winkelcentrum Toolenburg. Tevens zijn bewoners via Informeer, website, wijkraad opgeroepen om te reageren op de plannen. Ook voor de overige wijken zijn omwonenden aangeschreven om te reageren op de plannen.

Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

Op dit moment naderen de werkzaamheden aan de speelplekken in deze wijken hun einde. Naar verwachting is het grootste gedeelte voor de zomervakantie van 2012 uitgevoerd.

Wat zijn aandachtspunten voor de toekomst?

Geen bijzondere aandachtspunten.

Perceel 5: Haarlemmermeer Zuid

Status: In voorbereiding, uitvoering start vanaf september 2012.

Het perceel Haarlemmermeer Zuid bestaat uit de kernen Nieuw-Vennep (exclusief Getsewoud), Lisserbroek, Rijsenhout en Zwaanshoek. In een aantal van de overige kernen in Haarlemmermeer Zuid is wel een voorziening voor sport en spel aanwezig, deze behoeven echter geen aanpassing of uitbreiding.

Wat gaan we doen?

De werkzaamheden lopen uiteen van het doen van kleine aanpassingen, zoals het vervangen of bijplaatsen van speeltoestellen, tot het herinrichten of uitbreiden van speelplekken. Ook worden in Haarlemmermeer Zuid twee nieuwe speelplekken (Forsythiastraat en Warande) aangelegd. Verder worden drie trapvelden van kunstgras voorzien en krijgen diverse andere trapvelden kunstgras. Grote investeringen staan gepland onder meer gepland op Ribesstraat, Forsythiastraat (zie ontwerp op pagina 18) en Warande. In totaal worden circa dertig speelplekken aangepakt. Vooruitlopend op de uitvoering zijn in Zwaanshoek in samenhang met het meerjarenonderhoudsplan reeds diverse werkzaamheden uitgevoerd.

Hoe worden bewoners betrokken?

In Lisserbroek is inmiddels een inloopavond georganiseerd en nog voor de zomervakantie volgt een inloopavond in Rijsenhout. Bewoners worden per brief en de Informeer uitgenodigd. De bewoners van Nieuw-Vennep zijn per brief geïnformeerd. Voor perceel 5 wordt de participatieronde voor de voorlopige ontwerpen afgerond vóór aanvang van zomervakantie van de scholen.

Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

De werkzaamheden worden vanaf september uitgevoerd en zijn naar verwachting voor het eind van 2012 gereed.

Perceel 6: Haarlemmermeer Noord

Status: In voorbereiding, uitvoering start vanaf september 2012.

Het perceel Haarlemmermeer Noord bestaat uit de kernen: Badhoevedorp, Zwanenburg en Vijfhuizen. In een aantal van de overige kernen in Haarlemmermeer Noord is wel een voorziening voor sport en spel aanwezig, deze behoeven echter geen aanpassing of uitbreiding.

Wat gaan we doen?

De werkzaamheden lopen uiteen van het doen van kleine aanpassingen, zoals het vervangen of bijplaatsen van speeltoestellen, tot het herinrichten of uitbreiden van speelplekken. Verder worden vijf trapvelden van kunstgras voorzien en krijgen diverse andere trapvelden kunstgras doelgebieden. Grote investeringen staan onder meer gepland op Reigerstraat, Dellaertlaan en Buitenhof. In totaal worden circa twintig speelplekken aangepakt.

Hoe worden bewoners betrokken?

De participatie met betrekking tot de voorlopige ontwerpen is reeds gestart. Medio juli is er een inloopavond in Badhoevedorp. In september zal een inloopavond worden georganiseerd voor de voorlopige ontwerpen van de speelplekken in Zwanenburg en Vijfhuizen. Bewoners worden per brief en de Informeer uitgenodigd.

Wanneer zijn de werkzaamheden gereed?

De werkzaamheden worden vanaf september uitgevoerd en zijn naar verwachting voor het eind van 2012 gereed.

Speelplek Weleveld uitgebreid met nieuwe speeltoestellen (Gatsowoud)

4 Successen & aandachtspunten

Algemeen gezien kunnen we stellen dat de voorbereiding veel tijd in beslag heeft genomen. Denk daarbij aan het onderzoek, de bestuurlijke besluitvorming en de aanbesteding. De uitvoering gaat echter gestaag. Binnen twee jaar is het gehele plan uitgevoerd. Bewoners zijn daarbij positief verrast dat de gemeente – in tijden van bezuinigingen – investeert in speelvoorzieningen. Tevens zijn bewoners positief over de mogelijkheid die wordt geboden om mee te denken. Hun reacties zijn overwegend positief of kritisch opbouwend.

Wat zijn successen en aandachtspunten?

Hieronder gaan wij puntsgewijs in op een aantal successen en aandachtspunten met betrekking tot het proces:

- Publicatie van de ontwerpen en aanpassingsvoorstellen, voortgang verwerking reacties, planning van de uitvoering, etc. op de gemeentelijke website was een groot succes. De website is veelvuldig geraadpleegd.
- De zogenaamde reactietabel (notitie met de weging van alle reacties) – die continue in bewerking was en steeds via de website werd gecommuniceerd – werd gewaardeerd. Blijft dat sommige bewoners het niet eens waren met de conclusies voor een bepaalde speelplek, maar dat is onvermijdelijk.
- De discussie over bestaande en te verwachten overlast van jongeren kreeg een nadrukkelijke plek op de diverse inloopavonden, met name in Getsewoud en Floriande.
- De kern van het speelruimtebeleid: het aanpassen van speelvoorzieningen, zodat de veranderende leeftijdsopbouw optimaal gefaciliteerd kan worden, werd over het algemeen goed begrepen.
- Het is onvermijdelijk dat sommige bewoners de deadline om te reageren op plannen missen en achteraf bezwaar maken tegen het feit dat hun inzichten/voorstellen/bezwaren niet zijn meegewogen.

- Hoe ver ga je in maatwerk? We proberen zoveel mogelijk in te spelen om wensen en/of klachten, maar tegelijkertijd moet de goedkeurende, maar zwijgende meerderheid, niet uit het oog worden verloren.
- Vooropgesteld: we kunnen nooit iedereen tevreden stellen. Maar we proberen wel zoveel mogelijk rekening te houden met de wensen van (alle) bewoners en we proberen de belangen goed af te wegen. Dat is niet altijd even makkelijk, want de een wil de speelplek juist voor zijn deur hebben, terwijl de buurman dat expliciet niet wil. Met name voorzieningen voor oudere jeugd, zoals bijvoorbeeld een trapveld, levert soms de nodige discussie op. De meeste bewoners hebben volledig begrip voor het belang dat jongeren hebben om te kunnen sporten en recreëren, maar... not in my backyard (Nimby-effect).
- Helaas is er ook de keerzijde te melden. Namelijk dat sommige investeringen aan hun succes ten onder lijken te gaan. Bijvoorbeeld het trapveld aan de Bolwerksepoort (Getsewoud). Dit voorheen vaak afgetrapte en modderige veld is van kunstgras voorzien. Op deze manier kan het gehele jaar van het veld gebruik worden gemaakt en dus meer worden benut. Het trapveld voorziet in een grote behoefte, mede daar het aantal kinderen en jongeren in Getsewoud zeer hoog is. Er is al enige tijd veel discussie over het gebruik van dit trapveld. Kinderen en jongeren maken, afhankelijk van het weer, goed gebruik van het trapveld. Helaas veroorzaakt dit ook overlast. Kinderen en jongeren hebben het veld (her)ontdekt sinds het veld van kunstgras is voorzien, zodoende wordt er veel meer gevoetbald dan voorheen. Inmiddels geldt een geslotenverklaring (conform artikel 461 Wetboek van Strafrecht) voor het trapveld en het naastgelegen basketbalveld in de avond- en nachturen.

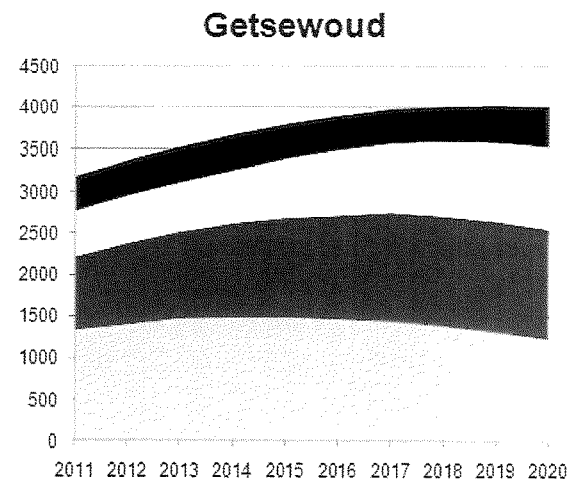
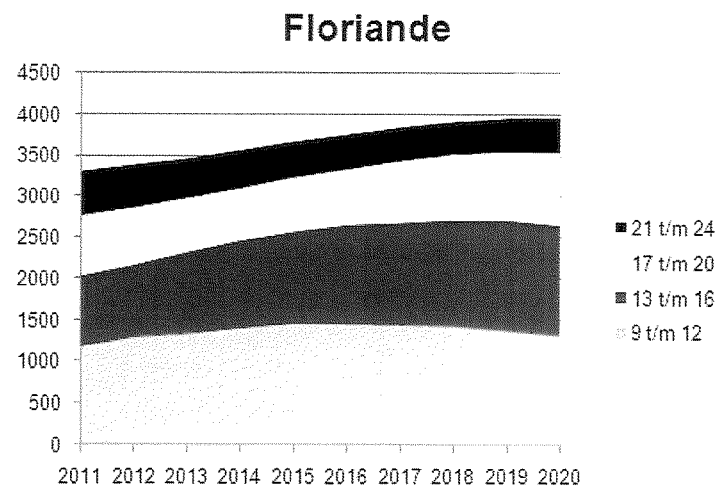

Nieuwe speelplek Zuilensteinsingel (Getsewoud)

Demografische ontwikkelingen: kijkje naar de toekomst

Zoals bekend behoort onze gemeente tot de 'jongste' gemeenten van Nederland en blijft ook in de nabije toekomst jong. In een schoksgewijs groeiende gemeente als de onze maken jongeren blijvend een aanzienlijk deel uit van de bevolking. Binnen nu en vijf jaar voltrekt zich geconcentreerd in een aantal wijken de wisseling van kind in puber en jongvolwassene. Deze ontwikkeling is in Toolenburg al ingezet, maar volgt naar verwachting in de komende jaren in de nieuwe woonwijken Getsewoud en Floriande. De kinderen van nu zijn daar binnen vijf tot tien jaar echter adolescenten geworden met andere verwachtingen van en gedragingen in de openbare ruimte. In die wijken, waar bij het ontwerp van de buitenruimte geen of te weinig rekening is gehouden met de leeftijdsverandering van de jeugd, kan verdringing van en concurrentie tussen groepen jongeren op gaan treden. Tel daarbij de hoge bebouwings- en bevolkingsdichtheid in Getsewoud en Floriande op en dit leidt nu al op plaatsen tot (jeugd-)overlast.

Het aantal jongeren in de leeftijd 12-18 jaar in deze wijken gaat naar verwachting de aankomende verdubbelen, zie hiervoor de prognoses in de grafieken hiernaast. Hoewel dit prognoses zijn die een schatting maken van de toekomst, laten deze duidelijk zien dat ons nog een jeugdexplosie te wachten staat. Dit hebben wij reeds in de nota *Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte* beschreven en dat was mede de reden dat er een flinke investering in de wijken Getsewoud en Floriande benodigd was. Tegelijk hebben we in hoofdstuk 2 *Vorbereidingsfase* kunnen lezen dat we niet alle benodigde plekken hebben kunnen realiseren vanwege de beperkte ruimte in deze wijken. De openbare ruimte in deze wijken vragen daarom blijvende aandacht voor de toekomst. De aankomende tijd gaan wij gebruiken om deze 'jeugdgolven' nader te verkennen en te bezien wat er op ons afkomt en wat dat betekent. In de eindevaluatie komen we hierop terug.

Vernieuwde speelplek Mary Zeldenruststraat (Toolenburg)

5 Tot slot

Financiën

Voor de uitvoering van het speelruimteplan was circa 2,8 miljoen beschikbaar. Inmiddels is nagenoeg het gehele budget uitgegeven dan wel zijn er verplichtingen aangegaan. De verdeling van het budget ziet er als volgt uit:

Perceel 1: Bornholm en Overbos	€ 250.000
Perceel 2: Getsewoud	€ 650.000
Perceel 3: Floriande	€ 650.000
Perceel 4: Hoofddorp overige wijken	€ 400.000
Perceel 5: Haarlemmermeer Zuid	€ 300.000
Perceel 6: Haarlemmermeer Noord	€ 300.000
VTA-kosten	€ 258.000
TOTAAL	€ 2.808.000

Tabel 1 Uitgaven speelruimteplan.

Om de nieuwe speelplekken en speeltoestellen ook in de toekomst te kunnen beheren en onderhouden, is in de nota *Spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte* (09.52387) besloten de dekking voor deze structureel benodigde financiële middelen te betrekken bij de integrale afweging bij de Voorjaarsrapportage, op basis van het dan geldende prijspeil. In 2009 is besloten dat vanaf 2013 een budget benodigd is à € 70.309 (variant 1d + 2b). Op basis van het huidige prijspeil (2012) is in 2013 een budget benodigd à € 76.105. Dit is reeds meegenomen in de Voorjaarsrapportage 2012, die door uw raad op 21 juni 2012 is vastgesteld.

Eindevaluatie

De gemeente Haarlemmermeer is continu in beweging, daarom is goede monitoring en evaluatie essentieel. In de beleidsnota hebben wij aangegeven dat we in 2013 het beleid evalueren op de doelstellingen en gewenste resultaten.

Deze termijn sluit ook mooi aan bij de oplevering van het speelruimteplan. Naar verwachting ronden wij de uitvoering van het speelruimteplan af aan het eind van 2012. Om de ervaringen van gebruikers mee te nemen, en dus het buitenspeelseizoen in het voor- en zomerseizoen van 2013 mee te nemen, gaan wij na de zomer van 2013 evalueren.

Dit gaan wij doen door kwalitatieve interviews af te nemen met gebruikers van de speelplekken en buurtbewoners. Daarnaast gaan we – indien mogelijk - de enquête van de nieuwe Jeugdomnibus gebruiken om opnieuw te vragen naar de tevredenheid over de speelplekken. Hiermee hebben we dan tevens de cijfers waarop we onze evaluatie kunnen baseren.